

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak: Helyben: 1/4, évre 3 kor
Egészévre 12 kor; Vidéken: 1/4, évre 5 kor;
Egészévre 20 kor. Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:
Harsányi Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Csapó-utca 9. sz.
Telefon: 275.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Fegyvercsörtetés.

Budapest, május 10.

(K. sz.) Elégé nagy politikai eseményeket hozott az elmúlt hét a delegációk megnyitásával, de ez eseményeknek hatását szinte túl-harsogta visszhangjával az a fegyvercsörtetés, ami Ausztriából hallatszott felénk abból az alkalomból, hogy Körber ur Budapestre készült, a kiegyezési tárgyalásoknak folytatására. Semmi kétség, nagy dolog a háboru; de azért az ilyen dörge-delmes fegyvercsörtetés, amit Körber ur végeztetett a maga ujságjaival, sem megvetendő — mulatság. Ránk akart ijeszteni a derék osztrák kormányelnök; de ma, ha nézi, milyen hatást tett ránk a szörnyüség ijesztgetés, látni fogja, hogy széles Magyarország kitünően megmosolyogja a nevetséges próbálkozást. Olyan szerep jutott neki, mint némelyik vígjátékban a komikusnak; mielőtt a színpadra lép, iszonyu ágyudurrogás, kardok eső-römpölése, sarkantus esizmák dörömbölése hallatszik a kulisszák mögüli; a hallgatóság már-már azt hiszi, hogy legalább is egy kis armádia közeledik — és akkor azután megjelenik a „Dummer Augustz,” a

publikum harsogó derütségétől fogadtatva.

Mi is volt ez, a mit Körber ur saját megjelenése előtt Budapestre küldött előfutárnak? Kórusban vádaskodtak az osztrák ujságok a magyar kormány ellen; azt panaszolták, hogy minden kiegyezési bajnak a — magyar kormány az oka; hogy a magyar miniszterelnök hallgató taktikát folytat, huzza-vonja a kiegyezési tárgyalásokat; hogy ez tulajdonképen a szörnyü baj, nem pedig az, hogy az osztrák kormány követeléseivel szemben nem akar engedményeket tenni a magyar kormány. És azután jöttek a fenyegetések: hogy most ultimátumokkal jön Körber, amiket vagy elfogad Magyarország, vagy pedig komolyan megharagszik Ausztria és — felállítja a külön vámterületet; döntő fontosságú nap lesz Széll és Körber e tanácskozása, fel van állítva a „vagy-vagy” alternatívája, Magyarország vagy meghajlik, vagy megtörik.

Ilyen és ehhez hasonló, lármás fegyvercsörtetés hangzott felénk s a magyar közvélemény, egy pillanatig csakugyan meghökkenhetett s csakugyan egy harcziás armádia közelgett felénk Ausztriából? Csakugyan

mi volnánk a halogatók, a kiegyezés régóta vajudó kérdésében?

Azonban csak egy pillanatig tarthatott ez, a másik pillanatban már minden józan ember előtt világos lett, hogy itt nincs másról szó, mint egy újabb osztrák okvetetlenkedésről, a mely azonban a már megszokott okvetetlenkedések közt is ritkítja párját a vakmerőség és szemérem hiánya tekintetében. — Hogyan? — Magyarországot, a magyar kormányt — merik vádolni huzavonával? Holott mi már évek óta türjük a provizoriumokat, várakozunk gazdasági érdekeink nagy károsodása mellett — csakis azért, mert a megbomlott osztrák gépezet nem engedi meg a kiegyezési ügyek rendes, szabályos elintézését! Bennünket fenyeget Ausztria önnálló vámterülettel, holott nálunk a gazdasági élet egy hatalmas szférája erősen sürgeti, követeli már évek óta a különválást?

Valóban felháborító volt az osztrák hűségnek és igazmondásnak ilyen megnyilatkozása. S hogy e felháborodás nem szült nyomban retorziókat az osztrákokkal szemben a magyar közvélemény részéről, azt a kedves Ausztria csak annak köszönheti, hogy a félelmes fegyvercsörte-

TÁRCZA.

Verseskönyvből.

I.

Szerelmes május éjszakáján,
Mikor az élő: mind halott
A lelke mélyén meg-meg esendül
A te szavad, a te dalod.

S ha véget ér a boldog ábránd
Madárszóra, ha ébredék . . .
Tudom, hogy én beszéltem félre
Az álomlátó lázbeteg.

II.

A te lelked, az én lelkennek
Harmatos, fehér hasonmása;
A szenvedélyek vad tüzeinek
Ártatlan, gyöngö pislogása.
A te lelked — galambnak termett;
Szeretni csókkal tud csupán
És megmosakszik szentelt vízzel
Az édes, mézes bűn után.

Az én lelke a szerelemnek
Gyilkoló, izzó tengerárja;
Hangja, miként a sebzett himé
Ha hűtelen lett életpárja.
Az én lelke büszke, rakoneza
Mely bánja ma, ha tegnap kért . . .
Mely bűnnek tartja: nem szeretni;
S ez az, mit lelke meg nem ért.

Szentmiklósi József.

Vasárnapi levél.

Debreczen, május 10.

Ne vegye rossz néven a szives olvasó, ha ismét az időjárással kezdem s szólni az időjárásról, ismét csak panaszkodom. Hiszen beismerem: a „szelleges causeur”, a ki az irodalomnak ugynevezett „könnyed csevegések” című alfaját üzi, ma már nagyon el lehet a nélkül, hogy az időről szóljon; de viszont be fogja látni mindenki, hogy nem lehet szó nélkül túrni, ha a viragfakadásról elnevezett május fityet hány minden kalendáriumnak és áprilist járat velünk. Végre hát a tradíció is valami és a május nem azért május, hogy április legyen! Májusban, vagyis — mint az érzékeny lelkületű lírikusok nevezik a szerelem hónapjában orgonanyílás, rántott csirke, gyöngyvirágillat, fejes saláta, verőfény és reték kell a magyarnak, nem pedig vizözön.

De legyen bár vizözön, potyoghatnak akár varangyos békák az égből; sem égszakadás, sem földindulás nem tarthatja vissza a budapesti sportférfit attól, hogy ott ne legyen a verseny napokon a esömöri-uti turf tribünjein. S kiesoda nem sportsman Budapesten? A

mágnás, a katonatiszt, a színész, a hordár, a báró és a bankár, a „Kohn Mór és fiai”, a fűszeresem és a borbélyom tanoncjai mind a versenytéri mázsáló és a totalizátor körül ácsorognak, tipeket szaglászva, ticketeket váltva. S főhet a feje száz delegátusnak, az államférfiak beleöszülhetnek a kiegyezési kérdés bonyodalmaiba: a drága hazát ma mindenekelőtt és egyedül az a kvóta érdekli, a mit a totalizátor fizet Csókos asszony-ra vagy Ne félj tőlem-re!

Ha már künn vagyunk a löversenyterén, ne alteráljon bennünket az a kis ölmos eső, kerüljünk néhány száz lépéssel beljebb a ligetbe, a hol a kertészlet esodáival szolgál az érdekes virág-kiállítás. Gyönyörködjünk kissé el a pelargóniák és orchideák, pálmák és disz-fenyők világában s ha lelkünk megtelik a bűbajos formák, a szinek és illatok esodás hangulatával: mi nemes érzések, mi tiszta gondolatok fakadnak ebből a hangulatból! Ah, a virágok társaságában hogy átfomálódik a lélek s hogy kivész a szívből minden gonosz emberi indulat: Poétáknak való hely ez, ám ha nem is vagy poéta, ide jöjj és poéta léssz. A kiállítás kiesiny korzóján asszonyi ruhák suhogása hallik, zene is szól. Hunyd be

tés nyomban nevetségessé vált, mi-helyt megjelent a színen az ádáz hős: Körber ur. Mert ime, azonnal kiszült, hogy a halogatással vádoló osztrák miniszterelnök — maga kért halasztást a tanácskozások folytatására pünköszt utániig. És kiszült az is, hogy miért történt a nagy fegyvercsörtetés: azért, mert a jámbor osztrák azt hitte, a magyar kormány anyira meg fog ijedni, hogy nyomban beleegyeznek abba a híres osztrák követelésbe, mely szerint a magyar kormánynak Magyarországon nem szabad a magyar ipart pártolni, hanem a vámtételekben az osztrák iparnak nálunk való térfoglalását kell elősegítenie.

Szerencsére azonban nálunk senki sem ijed meg az osztrák fegyvercsörtetésétől, legkevésbé Széll Kálmán miniszterelnök, ki rendületlenül kitart a magyar érdekeknek a kiegyezésben leendő teljes megvédelmezése mellett. Nem ijedtünk meg, még csak nem is haragudhattunk az otromba és nevetségés vádaskodás miatt. Sőt talán inkább örülhetünk, mert ebből a dühös fegyvercsörtetésből mindenesetre megnyugtató tanuságokat vonhatunk le. Hiszen a Körber tehetetlen haragja bizonyítja legékebben, hogy Széll Kálmánnal szemben a rövidebbet huzta, hogy a magyar érdekeket eltiporni az osztrákoknak ma nem lehet, a hogy a magyar kormány erős kézzel őrzi, védi az országnak reá bízott ügyeit. Nekünk csak akkor kellene igazán félnünk és aggódnunk, ha a kiegyezési tárgyalások során az osztrák dicsérné a magyar kormány hajlékonyságát, engedékenységét. De a mikor odaát haragszanak, akkor jól állhat a mi ügyünk.

POLITIKAI HIREK.

A tisztviselők fizetésrendezése. A fülhivatalos *Bud. Tud.* jelenti: Illetékes helyen fölhatalmaztattak annak a kijelentésére, hogy mindazok a közlemények, a melyek a tisztviselői fizetések küszöbön álló rendezéséről több lapban napról-napra napvilágot láttak, teljesen tévesek. *Lukács* László pénzügyminiszter mindenképen azon van, hogy az erre vonatkozó munkálatokat sürgesse és az ő részéről teendő javaslatok annak idején közölni fognak.

Az állami számvevőségek ujjaszervezése. Az 1880. évi LXVI. törvényezikk és az 1892. évi XXX. törvényezikk módosításáról szóló törvényjavaslat, melyet a miniszterelnök pénteken terjesztett a Ház elé, első paragrafusában a törvénynek olyatén módosítását javasolja, hogy abban az esetben, ha az állami számvevőségeknek egy új állás rendszeresítése vagy egy meglévő állás megszüntetése válik szükségessé, az erre vonatkozó javaslat esetről-esetre a költségvetés tárgyalásokra intézendő el. A 2. szakasz javasolja, hogy jövőre az állami számvevőségek alelnökét, tanácsosait és osztálytanácsosait a király, a többi hivatalnokokat, altiszteket és szolgákat pedig a számvevőségek főnöke nevezze ki.

A király a delegációkhoz.

Debreczen, május 10.

A delegációk létezése óta emlékeztünk szerint nem adott a király oly rövid választ az elnökök üdvözlétére, mint most. De a rövidségből nem szabad tárgyi következtetést vonni a tartalomra, a láthatáron politikánk felől tájékoztató egyetlen pont sem maradt figyelmen kívül, akár közvetlen megvilágítás, akár közvetett, de télre nem ismerhető ujjmutatás által. Az önkormányzatban tünik csak ki igazán a mester és abban, amit okosan elhallgat, — a stílus mestere. E mérték szerint egy kis remekmű a vá-

lasz; amit mondani akar, velősen kifejezi és sikeresen megismerttet mindent, amit el akar árulni. Kizárólag az osztrák-magyar monarchia nemzetközi viszonyairól szól és konstatálja, hogy az év folyamán kedvező viszonyunk egy külállammal sem változott; hogy e szerint nem kisebbedett bensőségben állunk szorosabb szövetségeseinkkel, hogy őszinte egyetértésünk Oroszországgal továbbra fennáll, mely egyetértés lehetetlenné teszi a nyugalom nagyobb megzavarását a balkáni államokban.

Nos, akinek a szavak hangereje nem vész el a fülében, hanem lelkében is derengeni engedi a megfelelő gondolatokat, az megfogja érteni, hogy a válasz szövege félre nem érthető ujjmutatásokat nyújt a szövetségi szerződések jövő sorsára vonatkozólag is és pedig egyenesen e szerződések létfeltételeiből kifolyólag. Épen azért, mert a szövetségeseinkkel való viszonyunkban mi sem változott, e szerződéseknek mintegy önmagukból meg kell ujulniok, lényegük szerint változatlanul.

Nem kell itt óhajításokban és reményekben áradoznunk. Németországnak és Olaszországnak a béke fentartása érdekében legalább is ép oly kívánatos a szövetségi szerződések megújítása, mint nekünk és a remény hangoztatása felesleges, midőn annak teljességét már biztos tényképpen tekinthetjük. Ép így áll a dolog az orosz birodalommal való barátságos egyetértésünkkel, melynek inaktivitása a befolyásban persze Törökország igazságos, reformbarát kormányrendszerétől is függ.

A kínai eseményekről csak annyiban tesz említést a király válasza, hogy az európai hatalmak már kezdik visszavonni ott levő csapataikat, — ami bizonynyal tontos a mi derék katonánk nézve is, — megemlíti a választ, hogy a megszállt tartományok az idén is maguk fe-

a szemed, hallgasd a suhogást, szívd az illatot szomjas tüdővel, simogassa meg arcod a szellő, rezgessék meg idegeidet a zene lágy rithmusai és — Istenemre! — taplóból van a szíved, ha el nem andalodik.

Mivelhogy pedig mindent látni kell és mindent meg kell tapasztalni, mivelhogy továbbá az élet is olyan, hogy derűre borulás következik és a fényre homály, kapjatok föl velem a dunaparti villámosra és kövessetek.

Elvezetlek benneteket a színek pompás birodalmából a szürkeség honába. Mivelhogy ilyen az élet rendje. Ez a szürke ország — jól sejtitek — az Akadémia. Ott ma husvét van, miután az ugynevezett *nagyhét* betelt. A jeligés levelek sirjából ma van diadalmas föltámadása a pályakoszorus szerzőknek. És ott állnak előttünk az akadémikus bácsik is, a maguk egész kopasz mivoltában. Vegyük csak jól szemügyre őket és látni fogjuk: nini, hisz mumiák ezek, valami történelmetlőtől időből ittrekedt mumiák, csakhogy — kissé aszmatikusan ugyan — lélegzenek is és — biz-isten élnek. Élnek? Igen valóban élnek a szerves lé-

nyek éltét, pedig hajh! nincs közük az élethez semmi. Nem az életet szolgálják e különben jóságos és tiszteletreméltó mumia-bácsik, hanem tőlünk és az elevenirodalomtól valami teljesen idegen, általuk klasszikusnak vélt életet. Mintha valami dohos kriptaszag feküdne itt a levegőben is.

Mindig divat volt nálunk szidni az Akadémiát, ám a jó mumiák mitsem adnak erre a szidásra. Vigasztalódnak velem, hogy ez csak divat és elfelejtik, hogy ők az okai, ha az Akadémiát szidni sohasem ment ki a divatból. Ezek esőkönyvek. Ezeken nem fog a szidás.

Meneküljünk az Akadémiából. Ki az utczára, ki a szabadba, mindegy akárhová, csak el az eleven halálból valahová a halálos életbe, a hol nincsenek pályázati szabályok, a hol új és izgató jelszavakkal vannak tele az emberek, a hol mindig ébren vannak és sohasem alusznak. A hol ármány és gonoszság, irigység és gyűlölködés uralkodik, de legalább van eleven élet; élet, a melylyel a hercegi sarj nem tud megküzdeni és pinceszérnek szegődik; élet, a mely visszaél a halállal és rettentő gaztettet követ el

a halálos ágy előtt: megnyitja a halott ajakát és végrendeletet csináltat vele. Mindezek, elhiszem, rémregénybe illő dolgok, de hisz ilyen rémregényekkel van tele az élet. Az élet szerencsétlen és bűnös hősei nem a pályázati föltételek drótján rángatott életet élnek, mint az akadémiai pályaművek holdvilágos hősei, hanem szeretnek és szenvednek, gyűlölnék s ha kell, ölnek is a szívük szerint és vérmérsékletük heve szerint.

Az a gyönyörű palota ott a Duna partján nem tart közösséget az étellel: a meddő szó-örlés, ősi előítéleteken való kérődzés, haszontalan és meddő munkáság tanyája ez. Ragad inkább fátylát a kezébe, hogy vezetné a magyar tudományt és magyar irodalmat a fáklya biztos fénye mellett új, szép és értékes utakra. Ám ezt a mumiák nem teszik. A legnagyobb magyar szobrát, ha nem állana amugy is háttal az Akadémiának, meg kellene fordítani, hogy úgy álljon. Még érezbe öntve sem nézheti Széchenyi István, hogy nemes szándékát ama díszes palotában mennyire meghamisítják.

dezik szükségletüket és azután a belátásos, nemzeti áldozatkészséghez fordul, mely a tábori ágyukra igényelt hitelek megszavazása által a monarchia védképességének szolgál. A nemzet áldozatkészségét azonban már abból az üdvözlőbeszédéből is ki lehetett venni, melyet a magyar delegáció elnöke intézett a királyhoz. Ebben a beszédben bölesen kiemelte *Andrássy Gyula* gróf, hogy hiábavaló az állam katonai erősítése, ha gazdasági gyengülés, a produktív kormányzási terek figyelembe nem vévése a következmény, hogy tehát a nemzetnek épen azért, mert oly nagyra tartja az állam hatalmát és tekintélyét, meg kell őriznie a kellő határokat, — egynek érezvén magát lelkesülten szeretett és tisztelt királyával.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítók távirata.

Budapest, május 10.

A képviselőház folytatta a bosnyák vasutak tárgyalását ma már kevesebb érdeklődés mellett. Mintha az ellenzék is belátna már, hogy aggodalmaik csak ellenzéki felfogáson alapulnak. *Széll Kálmán* miniszterelnöknek egyenes, őszinte nyilatkozatai és époly szalonszerű, mint alapos felvilágosításai egyaránt meggyőzték a Házat arról, hogy a bosnyák vasutak épügy szolgálják a magyar, mint osztrák érdekeket.

A napirendre különben mentelmi ügyek is ki voltak tűzve, de hát nem került rá a sor. *Nessi Pál*, „a szélbal legmozgékonyabb tagja“ — mint *Fejérváry* miniszter mondotta a minap — még tegnap erősen fenyegetőzött, hogy nem kerül más tárgyra a sor.

— Jót állok érte! — kiáltotta.

De azért *Nessi* ur nem jött el ma a házba. A teremből ki-bejártak a képviselők és témát kerestek. Időközben hivatalosan is jelentették, hogy *Tallián Béla* lesz a szerb kongresszus kormánybiztosa. A Ház rokonszenves alelnökéhez aztán mindenki sietett üdvözölni.

A karzat ma is megtelt a szebbik nimmel. Ha senkisésem érdeklődik a bosnyákok iránt, ők figyelemmel hallgatták a vitát.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: *Apponyi* Albert gróf.

A kormány részéről jelen van: *Széll Kálmán* miniszterelnök.

A bosnyák vasutak.

Molnár Jenő: A szóban forgó vasutak nagyon veszélyeztetik Magyarország gazdasági érdekeit. *Széll Kálmán*nak eszé ágában sem volt e vasutakat létesíteni, hanem a hadügyminiszter akaratából építik. A vasut csak Ausztria érdekeit tartja szem előtt, azért azt nem is fogadják el.

Széll Kálmán miniszterelnök *Molnár Jenő* észrevételeire reflektál. Azt mondja ugyanis *Molnár Jenő*, hogy minek építünk mi vasutat Boszniában, hiszen ott a lakosság számaránya több vasutat kíván. Azt azonban nem veszi figyelembe *Molnár Jenő*, hogy Bosznia területéhez képest olyan csekély a lakossága, hogy nem lehet a vasutak építését a lakossághoz mérni, hanem elsősorban a terület-

hez, mert a vasutépítés szoros kapcsolatban van a területtel is. Kifejti, hogy ez a vasut annak a bizonyossága, hogy nem ejtettük el azon tervet, miszerint Magyarországnak kellő összeköttetést biztosítsunk a kelettel. A szóban forgó vasut elsőrangú fontossága, épen ezért nem érti, hogy a függetlenségipárt miért ellenzi annak felépítését mikor ugyanaz a párt ugyanezen vonal teljes kiépítését sürgeti, a mi később meg is történhetik, de most takarékosági szempontból nem eszközölhető. Kéri a határozati javaslat elvetésével a javaslat elfogadását. (Elnök helyeslés a jobboldalon.)

Elnök a vitát bezárja.

Major Ferencz él a zárszó jogával, Azt fejtegeti, hogy a hármasszövetség a mi érdekeink ellen működik és hogy Németország tudatosan folytat ellenünk közgazdasági háborút. A jelen törvényjavaslat csak Ausztria érdekeit istápolja, aminek világos bizonyítéka az, hogy a kormány vonakodik eleget tenni azon jogos követelésnek, hogy széles vágányu vasut építtessék Szerajevőig. Kéri határozati javaslata elfogadását.

Barta Ödön határozati javaslata védelmére szólal fel. Hosszasan polemizál a miniszterelnökkel és kéri a határozati javaslat elfogadását.

Széll Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy ő nem kiesnyelte *Barta* hat javaslatát, hiszen annak minden pontjára válaszolt. De azt csak nem kívánhatja, hogy igazat adjon neki, mikor ő ellenkező nézetet van. A mi *Barta*nak Dalmácia visszacsatolására vonatkozó javaslatát illeti, itt közjogi követelés teljesítéséről van szó. Ő ezt a követelést nem adja fel, de nem tartja alkalmasnak az időt ennek napirendre tűzése iránt. A közös aktivákról már teljes felvilágosítást adott és tegnapi nyilatkozatai is őszinteségét bizonyítják. Nem volt oka takargatni semmit, lepel nem volt rajta és semmi indokát sem látja *Madarász* ama közbeszólásának, hogy mondjon leállításáról. A mi a zárszámadásokat illeti, csupán egy évre nézve van hézag egy tisztviselő hibájából, de a többi meg van és felsorolhatja is a kívánt adatokat. A bosnyák vasut üzleti feleslegei évről-évre szaporodnak, erre nézve már felolvasta a pénzügyi bizottságban a hiteles kimutatást. Ezután *Majorral* polemizálva kijelenti, hogy a magyar érdekeket szolgáló vasut igenis ellenértéke az osztrák érdekű vasutnak. Kéri a javaslat elfogadását. (Zajos éljenzés.)

Elnök felteszi a kérdést, mire a Ház a törvényjavaslatot *Barta* Ödön és *Major Ferencz* határozati javaslatának elvetésével általánosságban elfogadta.

A város

rendkívüli közgyűlése.

Második nap.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, május 10.

Csöndesebb mederben, mint gondoltuk, ért véget a mai nappal Debreczen város rendkívüli közgyűlése. Kemény dió volt, az bizonyos. Hosszu esztendő — hol helyes, hol helytelen — gazdálkodásának a bírálata került szőnyegre és egy szenvedélyesen kikezdett rendszernek, ugyszólván az utolsó aktáit zárta le a kétnapos, rendkívüli közgyűlés. A mi ez után következik, az nem tartozhatik azokra a lapokra: *Puky Gyula* főispán

rendszere mindenesetre más elbírálás alá esik; s valóban örvendünk, hogy a t. függetlenségipárt is nagyrészen ezt a nézetet vallja. Így tapasztaltuk legalább a mai folytatólagos közgyűlésen. Mert *Óry Mihály* kormánybiztos kiküldetése iránti indítványát, egyáltalán nem tekinthetjük a hangulat fokmérője gyanánt. A higgadtabb elemek tökéletesen tisztában voltak azzal, hogy az az indítvány a mostani rendszerrel össze nem egyeztethető s hogy e meggyőződésüknek kifejezést adjanak, nagyrészen távol tartották magukat a közgyűlésről.

A ki e szép város érdekét, továbbfejlődését, előrehaladását, anyagi jólétét csakugyan szívén viseli, az első sorban *Puky Gyula* főispán, akinek önzetlen jóakarata mellett, csak ama kívánsága lehet őszintébb, önzetlenebb, hogy ennek a szinmagyar városnak minden polgára, pártkülömbőség nélkül támogassa őt, hasonló önzetlenséggel, hasonló ügyszere-ttel nemes munkájában, hogy célját elérhesse; programját beválthassa.

Borítsunk mindannyian fátyolt a multra és dolgozzunk egyetértve a jövőért. Csak így lesznek kiköszörülve a múlt csorbái; csak így lesz szép, nagy és hatalmas ez a város.

*

A közgyűlés lefolyásáról egyébként az alábbi részletes tudósításunk számol be:

Puky Gyula főispán délelőtt kilencz órakor nyitotta meg a folytatólagos rendkívüli közgyűlést. Szívélyes szavakkal köszöntötte a megjelenteket s egyben örömeinek adott kifejezést, hogy a tegnapi ülésen végleges elintézés nyert annak a nagykölesönnek ügye, mely annyi áldatlan és méltatlan vádaskodásnak volt alapja. Hiszi és reméli, hogy a jövőben még rendellenes dolgok sem fognak előfordulni. *S ha szabálytalanság mégis történék, maga lesz az első, aki azt a közgyűlésnek jelenti és megtorlást követel.*

(A vagyonleltár bemutatása.)

Vecsey Imre tanácsnok, tb. főjegyző, mint előadó a városi vagyonleltárt s a kezelésre vonatkozó tanácsi szabályrendeletet terjesztette a közgyűlés elé, kérve, hogy az általunk már részletesen ismertett vagyonleltárt fogadja el a közgyűlés a szabályrendeleti javaslattal együtt. (Eljenzés.)

Óry Mihály kifogásolja a vagyonleltárt egy 1816-ban kötött szerződés alapján. *Mata, Ohat, Zám* birtokrészek ugyanis melyek a vagyonleltár I. b. pontjában városi vagyonként vannak felsorolva, tulajdonkép a polgárság jószágát képezik.

K. Tóth Sámuel az ellen panaszokodik, hogy a vagyonleltárt nem kapták jókor kézhez.

Ábrahám László tisztii főügyész válaszol az elhangzott kifogásokra. Jogi érvekkel igazolja, hogy *Óry Mihály* kifogásai meg nem állhatnak, mert tulajdonjogot nem sért a leltár illetén összeállítás. Ajánlja elfogadásra. — (Helyeslés.)

Puky Gyula főispán szól a kérdéshez. A tulajdonjog kérdését csak a bíróság dönthetné el, leltárilag azonban fel kellett sorolni, mert telekkönyvileg a város nevében van.

Komlóssy Dezső kéri **Óry** Mihály kivánsághoz képest, a kifogások jegyzőkönyvbe vételét s miután a vagyonleltár összeállítására sérelmesnek nem található, azt elfogadásra ajánlja. (Felkiáltások: Elfogadjuk!)

Óry Mihály kifogásaira **Simonffy** Imre kir. tanácsos, polgármester megjegyzi, hogy annak idején a polgárság összeségének s nem egyeseknek adományoztattak a kifogásolt birtokrészek.

Kertész János nem fogadja el a vagyonleltárt s álláspontját röviden indokolja.

Puky Gyula főispán — a vitát berekesztve, fölteszi a kérdést szavazásra a leltár 84-ik pontjára, a kifogásolt részre vonatkozólag. A közgyűlés egyhangulag elfogadta s ezt az elnöklő főispán határozatilag ki is mondotta.

A vagyonleltári kérdésekhez újra **Óry** Mihály szól, de olyan érthetetlen módon, hogy saját párthivei lezúgák az okvetetlenkedőt.

Puky Gyula főispán kéri, hogy a mennyiben az egyes tételek ellen kifogása van bárkinek is, terjessze azokat elő.

Komlóssy Dezső indítványozza: utasítsa a közgyűlés a városi tanácsot, hogy a város területén levő köztérek és közutak pótlólag, mint nem jövedelmező vagyonsrészek a leltárba felvétesse.

Kovács József hiányosnak tartja a leltárt, mert a telekkönyvi számok több helyen nincsenek kitüntetve — ennek pótlását kéri. Kifogásolja azt is, hogy több földrész kaszálhatatlannak van feltüntetve. Mindezeket a tanács figyelmébe ajánlja és kéri, hogy jövőben a leltárhoz hasonló kimutatásokat korábban juttassák a bizottsági tagok kezébe.

Komlóssy Dezső szintén kívánatosnak véli, hogy a telekkönyvi számok pótoltsanak, annyival is inkább, mert Debreczen vagyona helyrajzi tekintetben zavaros, bár tulajdonjogilag kifogás alá nem eshet.

Vecsey Imre tanácsnok tb. főjegyző csak függelékben véli a közutakat felsorolhatónak s ily értelemben hozzá is járul az előtte való indítványhoz.

Puky Gyula főispán határozatképp kimondja, hogy a vagyon leltár a javasolt módosításokkal elfogadtatott. (Helyeslés)

(Kezelési szabályrendelet.)

A városi vagyonleltár kérdése után a kezelési szabályrendeletet általános tárgyalás alapjául a közgyűlés elfogadta. Következett a részletes tárgyalás.

Vecsey Imre tanácsnok terjesztette elő az ide vonatkozó javaslatot, melyet többek felszólalása után stílusjavításokkal másfél órai vita után el is fogadott a közgyűlés. Felterjesztik jóváhagyás végett a belügyi kormányhoz.

(Az ötös-bizottság jelentése.)

Vecsey Imre tanácsnok előterjeszti, a házi pénztár számadásainak felülvizsgálására közgyűlésileg kiküldött ötös-bizottság jelentését. A felülvizsgálásról szóló előterjesztésekkel együtt javasolja a tanács, mondja ki határozatképp a közgyűlés, hogy elismerését és köszönetét fejezi ki az ötös-bizottság tagjainak lelkiismeretes munkájukért és tárgyilagos jelentésükért. Mondja ki továbbá a képviselőtestület közgyűlése, hogy a jelentést tudomásul veszi a tanácsnak ama bejelentésével együtt, hogy a tapasztalt rendellenességek megszüntetésére már eddig is több, czélszerűnek s hasznosnak bizonyult intézkedés fogantatott s hogy a város számvevőségi osztálya már ma is helyes irányban vezetettik.

A tárgyhoz elsőnek

Óry Mihály szól, de nem mondott semmit. Kormánybiztos emlegetett indítványkép, de nem volt a ki hallgatson rá.

Roncsik Lajos főszámvevő röviden reflektál az ötös-bizottság alaki kifogásaira. Mult év márcziusa óta azonban, mióta állásában van — igyekezett ezeken is változtatni. Azok az intézkedések pedig, amelyek megtétek, melyeket az ötös-bizottság javasol megnyugtathatnak mindenkit, és eloszlathatnak mindenféle aggodalmat. Kéri a közgyűlést a költségvetés jövőbeni megállapításakor legyen óvatosabb és reálisabb, szíveleje meg az ötös-bizottság indítványát a minimális és maximális bevételi és kiadási tételek megállapítására vonatkozólag. (Felkiáltások: Ugy van! helyes!)

Nagy Lajos az ötös-bizottság nevében szól. Feladatukat lelkiismeretesen végezték, de büntetendő esekelményt nem találtak. Kormánybiztosra semmi szükség, mert itt bizalmatlanságnak nincs helye. A főispán, valamint a városi tisztikar iránt teljes bizalmának ad kifejezést. (Felkiáltások: Eljen Puky!)

Több felszólaló nem lévén, az elnöklő főispán szavazásra teszi fel a kérdést, melynek eredményeképp 51 szavazattal 38 ellen elbukott a kormánybiztos sűrgető indítvány.

(Uj kölesönök.)

A szavazási hév lecsillapításával két új függőkölésont szavazott meg a közgyűlés. A lovassági laktanya építési költségeinek fedezésére 72 ezer és az önkéntes iskola felállítására 42 ezer koronát.

Az új kölesönök felvételével a tanács bizatott meg.

(Esküdtök összeírása.)

Utolsó pontja a két napos közgyűlés tárgysorozatainak egy bizottság kiküldése volt az 1903. évre szóló esküdtlajstrom összeírására.

Egyhangulag a következők választattak meg: Elnök **Simonffy** Imre kir. tanácsos polgármester, helyettes elnök **Komlóssy** Arthur főjegyző. Az összeírás munkálatait **Vecsey** Imre tanácsnok vezeti, jegyző **Kovács** Kálmán. Bizottsági tagok lettek: I. ker. **Horváth** János, ifj. **Kéki** Sándor; II. ker. **Szilágyi** Imre, **Komlóssy** Dezső, III. ker. **Kemény** Mór dr. **Benédek** János dr. V. ker. **Pálffy** Gábor, **Kocsár** Gábor dr. VI. ker. **Horváth** István, **Szent-Királyi** Tivadar.

Ezzel végetért a rendkívüli közgyűlés, melyet éljenzések közepett végeztetett be déli egy órakor az elnöklő főispán.

UJDONSÁGOK.

A Komjáthy-pár ünneplése.

Bankett az „Arany Biká”-ban.

Debreczen társadalmának színe-java diszvacsorára gyűlt egybe tegnap az „Arany Bika” disztermében, hogy ünnepelje a bucsuzó igazgató-párt. A bankett sikerén a színügyi-bizottság elnöke **Komlóssy** Arthur fáradozott s buzgóságának érdeme a fényesen lefolyt ünneplés.

A nagyterem diszesen terített asztalát közéletünk jelesei, a színügyi-bizottság tagjai s a szintársulat kiválóbbjai ülték körül, az asztalfőn az ünnepléssel.

A karzati páholyok rózsásarcu leányokkal és asszonyokkal teltek meg, kik szintén eljöttek a **Komjáthy**-pár ünneplésére.

Komlóssy Arthur főjegyző, a színügyi-bizottság elnöke emelkedett szólásra a harmadik fogás után. Poetikus, szép szavakkal emelte poharát felköszöntőre. Elmésen szólott a színpártolás különféle módjairól, rövid visszapillantást vetve egyszersmind a **Komjáthy**-pár nagy és igaz sikerére. Élteti **Komjáthyt** az igazgatót és **Komjáthynt**, a kitünő művésznőt.

Lelkes éljenzés fogadta **Komlóssy** Arthur hatásos felköszöntőjét. A tetszenyilvánítás zajos megnyilatkozásának lecsillapultával tovább folytak a felköszöntők. **Oláh** Károly a társulat kiváló tagjait élteti.

Komjáthy János meghatottan, elfogultan szól. Nem mint színigazgató bucsuzik állomáshelyétől, de mint ember — otthonától.

Debreczenben volt otthona, itt voltak barátai is. Nehezére esik a válás, de a színésznek, a vándorló feeskének menn kell. Hálával és köszönettel a multért — Debreczen közönségére emeli poharát.

Oláh Károly felolvassa **Tanayné** H. **Margit** és **Szilágyi** Vilmos sürgönyét.

Szűcs Miklós királyi törvényszék elnök zugó éljenzés közepett emelt szót és mondott költői képekkel diszes gyönyörű toasztot, éltetve a bucsuzó igazgatópárt.

Több felköszöntő következett még sorra s a társaság késő éjjelig maradt együtt **Rácz** Károlyék kitünő magyar nótái mellett.

Hajnali gyűlés a „Biká”-ban.

Frakkos páriák értekezlete.

A budapesti pinczérmozgalomnak egyik tehetséges vezéralakja **Hoch** Lajos nevezte el igen találóan „frakkos páriáknak” a pinczéreket. Ugy lehet különösen hangzik, de valójában igaz, sajnálatosan igaz.

Bajaik, sérelmeik megbeszélésére összegyűltek tegnap hajnalban Debreczen pinczérei is, hogy megbeszéljék azokat a módozatokat, melyeknek segítségével változtathatnának a jelen sanyaruságán.

A népes értekezleten résztvettek a „Debreczeni pinczér betegsegélyző egyesület” tagjai teljes számban s a hivatalos szakemberek.

Lendelbauer Kálmán üdvözölte az elnöki székéből a megjelenteket. Kérve kartársait: hallgassák meg türelemmel az „Országos Pinczér-Egyesület” elnöksége kiküldöttének szónoklatát.

Kalmár Fábán (Budapest) üdvözli debreczeni kollégáit. Azért jött, hogy munkára szólítsa a tétleneket, mert a cselekvés órája közelg s a pinczéreknél segíteni kell végre önmagukon. Kéri a megjelenteket: lépjenek be az országos egyesület kötelékébe, mely igazán szívén tartja a nyomorgó pinczér-testület ügyét. Célja az egyesületnek, hogy segítsen a mai állapotok gyökeres megváltoztatásának munkájában és ehhez az üdvös fára-

dozáshoz kéri az értekezlet támogatását.

Az éljenzéssel fogadott, közel ötven órahosszat tartó tüzes beszédet lelkesen megéljenzették a gyűlésező pinczerek és egyhangú határozatképp kimondták, hogy mindannyian sorakoznak az "Országos Pinczér-Egyesület," zászlaja alá.

Reggel négy óra volt, mikor a „Bika” nagytermében véget ért a szokatlan időben tartott értekezlet s pihenni tértek a frakkos elégedetlenek.

Az esküdtbíróóság összeállítása.

— Az összeíró-küldöttség felhívása. —

Debreczen város törvényhatóságának rendkívüli közgyűlése tegnap küldötte ki megbizottait az 1903-ik évre érvényes esküdtbíróósági alaprajstrom összeállítására.

Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester, az összeíró-küldöttség elnöke a napokban teszi közzé erre vonatkozó hirdetését, mely tartalmazni fogja a szükséges felvilágosításokat is. Az esküdtbíróóságokról szóló 1893. évi XXXIII. t.-cz. végrehajtása tárgyában kibocsátott 3300—1898. számú bel- és igazságügy-miniszeri rendelet 4-ik §-a értelmében mindazok, akik esküdtképeséssel bírnak az 1903. évre érvényes alaprajstromba leendő felvétel végett az összeíró bizottság előtt személyesen vagy meghatalmazottjaik által jelentkezhetnek a hirdetésben közzéteendő határidőn belül. Az 1897. évi XXXIII. t.-cz. §-a értelmében esküdtképeséssel bír a város területén lakó minden férfi, aki magyar honos, a folyó esztendőben legalább a 26-ik életévét betölti, a magyar nyelvet érti, azon írni és olvasni tud és évenként legalább 20 korona egyenes állami adót fizet; amennyiben pedig időleges adómentességet élvez, husz korona egyenes állami adónak megfelelő értékű vagyonnal bír; vagy az adózásra való tekintet nélkül, köztisztviselő, lelkész, a magyar Tudományos Akadémia tagja, tudor, okleveles tanár, ügyvéd, mérnök, építész, hajóskapitány, gazdász, gyógyszerész, vegyész, erdész, bányász, tanító, sebész, állatorvos, továbbá az, aki a felsőbb művészeti vagy más felsőbb szakiskolát elvégezte, végül a ki a középiskolai záróvizsgálatot letette.

Az esküdtbíróóságok alaprajstromának illetően való összeállítása különben, jelenleg országszerte folyik.

* **Az új kereskedelmi államtitkár.** Budapestről telegrafálja tudósítónk: Ma végre eldőlt a kereskedelmi államtitkárság személyi kérdése is. Nagy Ferencz volt államtitkár ugyan is lemondott állásáról és helyébe gróf Wickenburg Márk min. tanácsost, az általános hitelbank igazgatóját nevezte ki a király államtitkárnak.

* **Puky Gyula főispán Bösörményben.** Puky Gyula főispán a gondjaira bizott vármegyének adminisztrációját nem a

hivatalos aktákból, de közvetlen személyes tapasztalás nyomán óhajta megismerni. E végett a megye minden nagyobb városát meglátogatja; ott a helyszínen ismerkedik meg a viszonyokkal. A főispán két héttel ezelőtt Szoboszlón volt s a hajdu városba való bevonulása valóságos diadalmenet, ott tartózkodása pedig az ünnepeltetések láncolata volt. Puky Gyula főispán ma Hajdu-Bösörménybe megy, hogy a hajduság e másik középpontját is megismerje. A bösörményiek — mint értesülünk — nagy parádával készülnek Puky fogadtatására. A főispán Rásó Gyula alispán és Rásó István főispáni titkár kíséretében utazik Bösörménybe. Hivatalos kíséretén kívül még többen mennek a főispánnal, így lapunk felelős szerkesztője is.

* **Istentiszteletek.** Ma, vasárnap a különböző felekezetek templomaiban a következők tartanak istentiszteletet: Nagytöplomban, Mitrovics Gyula ev. ref. lelkész: Kistöplomban, Biró János ev. ref. lelkész: Újtöplomban, Sáfrány Lajos tanár: Ispotálytöplomban, Kiss Tamás esk. felügyelő: Csapókertben, Kovács János népisk. felügyelő.

Az ágost. hitv. evang. töplomban délelőtt 10 órakor Materny Lajos főesperes tart istentiszteletet.

A róm. kath. töplomban délelőtt: 6 órakor szt. mise, tartja Szabó István. 7 órakor szt. mise, tartja Bröstel Lajos. 8 órakor szt. mise, a gymn. növendékek részére. 9 órakor nagymise, melyet dr. Wolatka Nándor v. püspök, prépost, celebrál segédlettel. Utána szent beszédet mond Szabó István: háromnegyed 11 órakor szent mise a Svetits-intézet s az elemi iskolák részére, tartja Molnár K. Dezső h. igazgató. Fél 12 órakor szt. misét mond Pák Emil. Délután. fél 3 órakor keresztény tanítás. 3 órakor Lytánia. Fél 6 órakor Rózsafüzér. 6 órakor májusi ájtatosság. 5 órakor „Jézus szíve” társulati hónapos ájtatossága körmenettel.

A gör. kath. kápolnában: reggel 6 órakor reggeli istentisztelet, délelőtt fél 9 órakor szt. mise, utána buzászentelés; délután 3 órakor vécsernye, 4 ótaker prédikáció, utána rózsafüzér ájtatosság.

* **A debreczeni Football-klub versenye.**

A debreczeni Torna és Kerékpáros Egyesület kebelében fennálló Football-Klub tegnap este fél hat órakor gyűlést tartott, melyen az e hó 29-ik napján tartandó labdarugó versenyt készítették elő. A gyűlésen a tagok igen szép számmal jelentek meg s elhatározták, hogy továbbra is mindent elkövetnek a foot-ball sport terjesztése és népszerűsítése érdekében. Az egylet hangversenyt rendez 29-én a nagyerdei gyakorlóterén, melyre érdeklődőket is szívesen lát. Valószínű, hogy a klub legközelebb érintkezésbe lép a Nagyváradai football-klubbal is azon match dolgában, melyről lapunk emlékezett meg legelőször s mely a két testvérváros egyletei között június havában lesz. A N. F. K. különben szintén átír ugyanez ügyben a napokban a debreczeni egylethez.

* **A nagyerdei gyógyfürdő megnyitása.** A nagyerdei új gyógyfürdőjét, melynek létesítésén dr. Balkányi Ede, dr. Burger Péter és dr. Altmann Béla orvosok oly

sokáig fáradoztak, tegnap délután öt órakor ünnepélyesen megnyitották. A megnyitási ünnepélyen a városi tanácsot Komlóssy Arthur, Vecsey Imre és Szabó Kálmán képviselték. Ott volt még a debreczeni orvosi kar testületileg és közéletünk számos notabilitása. A megérkező vendégeket a két tulajdonos, Altmann és Balkányi doktorok fogadták. Balkányi Ede üdvözlő szavai után a társaság sorra nézte meg a kádfürdőket, melyek gyógyhatásu vízzel vannak tele. Van pöstyéni, tátrai, esizi, kovásznai és számos más gyógy- és lábfürdő. A kabinok tiszták, kényelmesek: a gőzfürdő minden igényt kielégít. Az árnyas gesztenyefákkal fedett udvarból a hidegvízgyógyintézetbe lehet jutni, mely a maga nemében a Lukácsfürdő kivételével egyedül áll egész Magyarországon. Mindenkit meglepett ennek a teremnek berendezése. A tapasztalatokat nem is lehet így leírni; látni kell azokat s személyes meggyőződést szerezni a gyógyfürdő nagy, hygienikus jelentőségéről. A fürdő bemutatása után a szíves házigazdák ozsonnára hívták meg vendégeiket. A fürdő parketfolyosóján két hatalmas asztalnál terítették. A felkőszöntök sorát Komlóssy Arthur főjegyző nyitotta meg, ki sokat beszélt a fürdő hézagot pótló voltáról, nagy jelentőségéről s végül éltette a tulajdonosokat, az eszme megvalósítóit, kiknek az erkölcsieken kívül anyagi sikereket is kívánt. Még számosan mondtak felkőszöntőt s a társaság tagjai késő estig vidám hangulatban maradtak együtt a terített asztalok mellett.

* **Hitelesítő közgyűlés.** A tegnapi rendkívüli közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítését Puky Gyula főispán vezetésével a holnap délután öt órakor tartandó hitelesítő közgyűlés fogja eszközölni.

* **Péter Pál temetése.** Péter Pált, a debreczeni vendéglői karnak e fiatalon elhunyt tagját tegnap délután helyezték örök nyugalomra. A megboldogultat a római katolikus egyház szertartása szerint temették el. A Vénkert 30-ik számú háztól indult el délután 3 órakor az óriási gyászmenet, melynek sorai közt városunk számos előkelősége is ott volt. A temetésen a debreczeni kávéosk, vendéglősök és szállodások szövetkezete testületileg képviseltette magát. Az elhunytat a Szent-Anna-utcai katolikus temetőben helyezték örök nyugalomra. A város részvéte a temetési funkció utolsó mozzanatáig nagy arányokban nyilvánult meg s mikor az utolsó röögöt dobták az elhunytak koporsójára, ezernél többen siratták el a debreczeni hajdu vendéglősök egyik legkedvesebb alakját, Péter Pált.

* **Helyszini szemle az erdőben.** A „Debreczeni Gazdasági Egyesület” megkeresést intézett a közigazgatási erdészeti bizottsághoz az iránt, hogy a paczi erdő legeltetési ezélokra felszabadíttassék. E megkeresés folytán helyszini szemlére rándultak ki a paczi fák közé Nemes Kálmán a bizottság elnöke, Szabó Kálmán biz. jegyző, Pethő Lajos királyi erdészeti felügyelő, Király Gyula városi tanácsnok, Török Gábor erdőmester, Botos Lajos erdész, továbbá a gazdasági egylet megbizásából Szentesi János, Polgár József, Harsányi István és Polgár Bálint. A bizottság délután tért vissza a kirándulásból és a hét folyamán

tart értekezletet, melyen határozni fog a legeltetési engedélyért való megkeresés ügyében.

* **A kapufélfától vett bucsut.** Pár nap még és bucsut vesznek Debreczentől a festett világ derék gárdájának tagjai. A költözködés már is megindult. Nagy stráfszekerek hordják a vasúthoz adirektor bagázsiját. Mennek a kulisszák, a sokféle ruházatok, parókák százai s minden requisitum, mi a színészkedéshez szükségeltetik. Tegnap Szegedi Imre nevű stráfkooosis pakkolta fel a direktor holmiját a tágas szekérre. A jól megtömtött szekérrel a Komáromi-ház kapuján hajtott ki, melynek kapufélfájától oly érzékeny bucsut vettek a vándoruttra kelt kulisszák, hogy az elérzékenyült kapufélfát teljes mivoltában eldőlte tőle. A rendőség azonban úgy vélekedik, hogy a kapufélfát Szegedi továbbította el helyéről s meg is indította ellene a kártérítést.

* **Márk Endre és neje újabb alapítványa.** Az ev. ref. főiskola nemesszívü, áldozatkész ügyésze, Márk Endre újabb jelét adta emberbaráti szeretetének. Eddig is több rendbeli alapítványt tett már a főiskolánál s most a maga és neje nevében újabb jótékonyt gyakorolt. — Arra kötelezték ugyanis magukat, hogy élethossziglan magukra vállalják egy gimnáziumi és tanítóképző-intézeti tanulól teljes ellátását. E jótéteményt később egy hittanhallgatóra is ki fogják terjeszteni. Márk Endre és neje nemestette, áldozatkészsége nem szorul külön dícséretre, csak óhajtandó, hogy minél többen követnék az ő emberbaráti szeretetre valló példájukat.

* **Debreczeni özvegy papnék adója.** A presbitérium mult heti ülésén tudvalevőleg határozatba ment, hogy a hátralevőleg levő egyháztagnak meg kell sürgetni adóik befizetése végett. Az egyháztanács nagy buzgalommal el is rendelte az adóintést s felszólító leveleket küldött a nyolcz-tíz évvel ezelőtt elhunyt debreczeni lelkészek özvegyeinek is. Az özvegy papnék azonban egyházmegyei törvényre hivatkozhatnak s fognak is hivatkozni a rájuk nézve sérelmes és erőszakos adóbehajtási rendelet ellen. Közülök ugyanis csak azoknak kell egyházi adót fizetni, kiknek ingatlan vagyonuk van. A debreczeni özvegy papnék emiatt — mint értesülünk — legközelebb beadványt terjesztenek a püspöki hivatalhoz, melyben orvoslatozt kérnek a presbitérium határozatának rájuk nézve sérelmes része ellen.

* **Tűz a Csapó-utcán.** Nagy tűz dühöngött tegnap reggel városunk egyik legnépesebb utcáján, a Csapó-utcán. A 66-ik szám alatt lakó özv. Balogh Istvánné udvarán gyuladt ki a cseréppel fedett istálló és félszer. A tűzoltóság Publik Ernő h. parancsnok vezetése mellett vonult ki a tűzhöz, de már akkor lángban volt az istálló, melynek padlásán sok széna volt felhalmozva. A derék tűzoltóság egy és félórán szakadatlan munka után tudta lokalizálni a veszedelmes tüzet, mely már a szomszédos ház udvarán levő fásszinbe is belekapott. Ezt azonban megmentették a tűzoltók. A tűz állítólag gondatlanságból származott.

* **A kis szökevény megkerült.** A „Szabadság” tegnapi műriportja hossza-

sabban beszámolt Komjáthy igazgató panaszáról, kit inasa, Deák Imre 26 korona erejéig megkárosított. A jeles Imre ma előkerült mámoros álmából, a mit a jó homokkerti bor okozott és szánva-bánva a könnyelműségét, felajánlotta volt kenyeres urának, hogy megtéríti az okozott kárt. Szerkesztőségünket is megkereste vezeklő kérelmével s mi szívesen írjuk meg a megtévedt Imréről, hogy nem ő a bűnös, de néhai Noé apánk, a ki az első szőlőtőkét elültette.

* **Romlott hus a mészárszékben.** Nagy Jakab csapó-utcai mészáros üzletében vizsgálatot tartott dr. Varga Emil kerületi orvos. A vizsgálat eredménye az lett, hogy a mészáros üzletében romlott húst talált az orvos, melyet azonnal eldoboztatott. Nem füzünk az esethez semmi kommentárt, csak óhajtjuk a vásárló közönség érdekében, hogy a hatóság szigorubban ellenőrizze a huskimérő helyiségeket. Egyes ember önző czéljáért nem szabad kitenni a nagy közönséget annak, hogy drága pénzért romlott húst mérjenek neki.

* **Halálozás.** Polgár Biro János Báránál község közel 30 évig volt főbírája, ki a szabadságharcban nemzetőri százados volt, életének 83-ik évében meghalt. Földi részét tegnap délután temették el a Hatvan-utca 8-ik számú háztól. Az elhunytat kiterjedt rokonság gyászolja.

* **Pünkösdi vakáció.** Piros pünkösdi ünnepétől még egy heti idő választ el bennünket, de az ő kollégium termei máris konganak az ürességtől. Az előadások szünetelnek, a diáksereg hazája földjére, vagy legációra széledt el. A vakáció tegnapról kezdve e hó 25-ik napjáig tart. A vakáció hangulata még sincs olyan, mint máskor szokott lenni ilyen tájt. A szeszélyeskedő s ápriliusra ütt májusnak viseelkedése egy kicsit lehitotta a vakációzó ifjak kedvét. Legjobban jellemzi hangulatukat az a felírás, melyet valószínűleg a főiskola valamelyik, eddig báberozatlan poétája irt nagy kék betűkkel a porta falára. „Agyon kell esapni azt a poétát, ki most verset zeng májusról, a napfény és gyöngyvirág haváról.”

* **Debreczeni ifjak szereplése.** Hosszas habozás után végre megengedte Wlassics miniszter, hogy a nemzetközi diákkongresszus szeptember havában tartásuk meg s hogy a világ egyetemei kiküldötteinek programján ott szerepelhessen a debreczeni kirándulás is. A Corda Fratres magyar osztályának elnöke, Szemenyoi Kornél tegnap újból felkérte Fráter Ernőt, a debreczeni jogászfifjúság vezetőjét, hogy intézkedjék a debreczeni látogatás fogadása iránt. Itt említjük meg, hogy a kassai előkészítő kongresszuson, mely e hó 14—21 napjain lesz, a debreczeni akadémiának igen fontos és elsőrendű szerep jutott. A debreczeni kiküldöttek ugyanis három igen fontos ügyben referálnak. Ezek: a diáksajtó, a becsületbiróság és a Corda Fratres ügye.

* **Buzaszentelés a g. katolikusoknál.** A gör. kath. egyház előírása szerint a buzaszentelés a sz. György nagyvitéanu ünnepe után következő vasárnapon szokott megtartatni és pedig lehetőleg kint a vetések között. A helybeli gör. kath. hívek örvendetes tömörülése lehetővé teszi most már nálunk is, hogy a buzaszentelést szabályszerűen végezze az egyház, miért is ma délelőtt 10 órakor,

— ha az idő alkalmas lesz — e czélből proccessioban vonulnak ki a gör. katolikusok a Csapó-utca végén levő szántóföldekre.

* **Az egyházkerületi közgyűlés.** A május 21-iki egyházkerületi közgyűlésre sürün érkeznek be a tárgyak a püspöki hivatalhoz. Valamennyi egyházmegye esperese naponta több betérjesztést küld Debreczenbe, melyeknek elintézése a kerületi közgyűlés programján fog szerepelni. A gyűlés ilymódon a rendes tavaszi tanácskozásnál hosszabb időt, előreláthatólag négy—öt napot fog igénybe venni.

* **Rostások a börtönben.** A Rostas és Lakatos familia notórius tagjai a mult hét folyamán a téglavető melletti telepen nagymérvű falopásokat követtek el. A jómadarokat akkor el is itölték néhány heti fogházra, de kereket oldottak a büntetés elől. Most aztán úgy vélekedtek, hogy a rendőség elfelejtkezett már róluk, hazaszállingóztak tehát lakásukra, a honvágytól meghatva. A szemfüles rendőség azonban rögtön lefűlelte őket s mindnyájukat, számszerint hetet, bekisérték tegnap este a bűnügyi osztály fogházába. Most ott hüvösölnek.

* **Nagyváradai jogászok a párbaj ellen.** A nagyváradai jogakadémia polgárai tegnap délelőtt gyűlést tartottak, melyen Jantsovits Jenő ifjusági elnök bemutatta a kassai diák-kongresszus meghívóját, melyben arra kéri a jogakadémiát, hogy őt polgárával képviseltesse magát. A kongresszusra, mely május hó 15—20-án lesz. Jantsovits Jenőt, Mayer Emilt, ifj. Szunyogh Pétert, Bodó Lászlót és Rigó Zoltánt küldték ki. Az ifjuság küldöttei indítványozni fogják a kongresszuson, hogy az összes magyarországi főiskolák irjanak föl a törvényhozáshoz s fölrakásban kérjék a párbaj vétség büntetéséről szóló törvény szigorítását. Az indítványt — mint levelezőnk írja — Jantsovits Jenő és Mayer Emil terjeszti elő.

* **Ribillió a Hatvan-utcán.** A Hatvan-utcán nagy ribilliót csinált tegnap három talyigás. Nagy Gábor, Szaluk Károly és Jenés Lajos talyigások voltak a hősök. Előbb jól beszédegettek az „enyhitő körülményből” s azután holmi fizetési különbözetten összeveszték. Csakhamar öklök ropogása és arcok esattanása hallatszott, melyet rémitő ordítás követett. Már a földön hempergettek, mikor rendőr érkezett, ki a verekedőket bekisérte a bűnügyi-osztályhoz, hol érzékeny megbírságolásban részesültek.

* **Pallay Lajos felgyógyult.** A nagyváradai véres párbaj áldozata — mint nagyváradai tudósítónk táviratozza — teljesen tul van a veszedelmen s így rövid időn belül biztosan felgyógyul. A sebesült ugyan még mindig gyenge, de orvosai biznak abban, hogy egy hét múlva talpra áll. Érdekes, hogy a beteg párbajára egyáltalán nem emlékezik. Csaklájától egyre kérdezősködik, hol kapta ő a sebet.

— Leestél a lóról, mondják neki.

— De hogy történhetett ez? Hiszen én soha se estem még le a lóról!

Emellett azonban felvilágosítást tud adni irodája minden aprólékos ügyéről,

még egy ügyirat hollétét is megmondja. Hasonló eset egyébként már előfordult embereknél, akik nagy lázas válságon mentek keresztül s csak később emlékeztek vissza az esetre, a mely a válságot okozta.

* **Öngyilkosság féltékenységből.** A debreczeni kórházba egy veszélyesen sérült embert szállítottak be tegnap. Pap Sámuelnek hívják a 25 éves életuntat. Hajduja volt *Dobozi Kálmán érmihályfalvai főszolgabíró*nak. Ez év január 7-én megnősült, feleségül vett egy kaczkias szép leányt, kivel boldog élete lett volna, ha a féltékenység zöldszemű szörnyetege a szívébe nem lopja magát. Gyanakodott a feleségére, hogy az más férfi kacskintását is szívesen fogadja. Ez a megrögzött féltékenység adta kezébe a gyilkoló fegyvert. Tegnap a szolgabírói hivatalban délelőtt tizenegy órakor revolvért vett elő s mellbe lőtte magát. Súlyosan megsebesült a szerencsétlen ember s eszméletlen állapotban szállították a debreczeni kórházba, hol most élet-halál között lebeg.

* **Halál az idegenben.** *Zerlika Emil*, a debreczeni 39-ik es. kir. gyalogezred főhadnagya, ki nemrég Boszniába helyeztetett át, tegnap *Novisriban* elhunyt. A derék főhadnagy halála fájdalmasan érintette az elhunytak debreczeni bajtársait is, kik rokonszenves, jóbarátot veszítettek benne.

* **Mellékletünk.** Mai számunkhoz mellékelten veszik olvasóink a nyere-mény-esélyeiről ismeretes *Török A. és Társa* budapesti bankháza osztálysors-jegy-elárúsításra vonatkozó hirdetését. A szerencsés elárúsító bankházat ajánljuk e helyen olvasóink figyelmébe.

* **Brutális férj.** Durva, állatias természetű férfi a *Csapókerben* lakó *Erdői András*. — Életének nagyjábólét korcsában tölti el s mikor részeg fejével hazamegy, a szegény feleségén tölti ki mérgét. Ugy-ugy elveri néha a különben is beteges, vak asszonyt, hogy napokig nyomja utána az ágyat. Tegnap a brutális embernek a rendőrséggel is meggyült a baja s valószínű, hogy keservesen fizeti meg brutálításának árát, a mit egyébként meg is érdemel.

Szobapadlóház, Linoleum kapható: Komlóssy Lajosnál.

x **Osztálysorsjegy-vevőknek,** kik kellemes és teljesen megbízható összeköttetésre szult fektetnek, ajánljuk a Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaságot, Budapesten. Mert eltekintve attól, hogy eddig a legtöbbet itt nyerték, az intézet 330.000 koronát kitevő óvadéka, mely a legnagyobb sorsjáték igazgatóságánál, már egy-magában szintén teljes garanciát nyújt a sorsjegy-vásárlókkal szemben elvállal kötelezettségek rendes lebonyolítására nézve. Vidéki ügyfeleknek az intézet azon különös kedvezményt nyújtja, hogy a nyere-ményeket bármely összegben, lejárat előtt is, kívánatra valamely nagyobb vidéki bank- vagy takarékpénztárnáljutalék és költségmentesen kifizeteti.

x **Dicséretre méltó** nőikalap újdonságok érkeznek naponta **Rózsa Lajos** női-divat áruházába, hol az idény előrehaladottsága miatt **tavaszi kabátok, gallérok, blousok,** de különösen **napernyők** alkalmi mesés, olesó szabott árban lesznek eladva.

x **Ritka szerencsése** van *Gaedicke A.* Budapest, *Kossuth Lajos-utca* 2. sz. alatt létező bankházának, hol az osztálysors-játék legutóbbi huzásánál a 100.000 koronás főnyereményt immár harmadszor nyerték. A szerencsétől annyira kegyelt gyűjtőde ezenkívül a mult sorsjátékban már harmadszor fizetett ki ügyfeleinek 100.000 koronás főnyereményt.

TANÜGY.

Tanítók gazdasági tanfolyama. *Wlassics* miniszter érdekes leiratot intézett tegnap a debreczeni tanfelügyelőséghez. A leirat arról szól, hogy a miniszter az összes résztvenni kívánó magyar tanítók számára június hó folyamán az ország különböző helyein *gazdasági tanfolyamokat* létesít. A tanfolyam látogatása végett a négy heti időtartamra minden jelentkező tanító száz korona állami segélyben részesül. Jelentkezni csak *május 15-ik* napjáig lehet. A hozzánk legközelebb eső tanfolyamot *Karczagon* rendezi a kultuszminiszter, kinek e legújabb ténykedése is meggyőzhet mindenkit arról, hogy a tanítók és a közoktatás ügyét szíven viseli és buzgón karolja fel. — A gazdasági képzettség különösen falusi iskolákban az elemi oktatásnak szinte nélkülözhetetlen feltétele s e képzettség megszerzését könnyíti meg *Wlassics* miter tegnap rendelte.

Érettségi biztos a kereskedelmi iskolában. *Láng Lajos* kereskedelemügyi miniszter a debreczeni társulati felső kereskedelmi iskolához *Szabó Kálmán* iparkamarai elnököt, a *győri* városi kereskedelmi tanintézethez *Szavay Gyula* iparkamarai titkárt nevezte ki érettségi biztosokul.

EGYLETI-ÉLET.

A rabsegélyző-egylet közgyűlése. A következő sorok közlésére kértünk fel: „Alapszabályaink értelmében már egy héttel ezelőtt szétküldtük a rabsegélyző-egylet holnapi közgyűlésére szóló meghívókat, melyeket ugyanekkor helyi lapjaink is szívesek voltak közölni. Szükségesnek látjuk azonban megújítani a meghívást s ez uton is még egyszer tudatjuk az egylet tagjaival s az ügy iránt érdeklődő nagyerdemű közönséggel, hogy a rabsegélyző-egylet első évéről való beszámoló közgyűlését ma délelőtt 11 órakor tartja a városháza nagy tanástermében Debreczen, 1902. május 10. Elnöki megbízásból: *Csiky Lajos* rabsegélyző-egyleti titkár.“

IRODALOM.

(**Dongó.** *Székely Imre* közkedvelt pompás éleztapja a „Dongó“ tegnap száma modern, művészi czimlappal jelent meg. Tartalma élénk, változatos, és ügyes, mint rendszeren s a jeles belső tartalomhoz immár méltó a külső boríték is. Az új czimlap tetszetős rajza *Je-*

ney, ismert nevű, fővárosi karikatura rajzoló munkája, becses, szép alkotás. A „Dongó“ új jelmezében minden valóság szerint még több hódítással dicsekedhetik majd a jövőben, mint eddigi aránylag rövid, de érdemes pályafutásán.

SZINHÁZ és MŰVÉSZET.

A Komjáthy-pár bucsuja.

A makranczos hölgy.

Hat esztendő sok-sok sikere után tegnap este bucsuzott *Debreczen* város közönségétől *Komjáthy Závodszy Teréz* urnő és *Komjáthy János*. Bucsujuk meleg, szívélyes ovációk diszes sora volt — bizonyosságul annak, hogy hivattott érdemes művész mindakettő.

Komjáthy egyike ma a vidék legjobb drámai erőinek. Intelligens művésznő, hatalmas organummal, — sok szinpadi tudással. *Tábori Böskéje*, melyet legutólsóként kreált nálunk a legjobbak közül való s egyes kiválóbb alakításaiban sokáig feledhetetlen lesz.

Az igazgató — *Komjáthy* kapuzáráskor bucsuztatjuk, a nagy és érdemes színésznek ezuttal fejezzük ki elismerésünket. Nem méltatjuk minden kiválóságát külön-külön hosszadalmasan; nem — már azért sem, mert *Komjáthy* János művészetét nem mérhetjük azzal a mértékkel, melyen az ő talentumos egyénisége régen túlnőtt.

Bucsuelőadásul az igazgatóját *Schakspere*t választotta. A „Makranczos hölgy“-ben léptek föl tegnap utoljára a közönség szívélyes, szakadatlan ünneplése közepette. Taps, virág, emléktárgy, éljen bőven volt és lelkiismeretünk megnyugtatóra jegyezzük ide, hogy minderre teljes mértékben rá is szolgáltak. Hat esztendő után elbucsuztunk tegnap *Komjáthyéktól*, kik holnapután utaznak új állomáshelyükre, diadalmas szép napok sokáig élő emlékével.

TÁVIRATOK.

A győri művészeti kiállítás megnyitása.

Győr, május 10. (*Saját tudósítónktól.*) A *győri* művészeti kiállítást vasárnap délelőtt 11 órakor nyitják meg ünnepélyesen. *Wlassics Gyula* vallás- és közoktatásügyi miniszter, hivatalos teendők folytán akadályozva lévén a megnyitó ünnepélyen résztvehetni, képviselőletében *Molnár Viktor* miniszteri tanácsost küldik ki.

Mária Krisztina főhercegnő esküvéje.

Bécs, május 10. (*Saját tudósítónktól.*) A Burg kápolnájában tegnap délelőtt ment végbe *Mária Krisztina* főhercegnő esküvéje *Salm-Salm*

Emmanuel herceggel. Ott volt a király, valamennyi főherceg és főhercegnő egész udvartartásával, a völegény szülei, a cumberlandi hercegi pár gyermekeivel. Agost Lipót szász-kóburg-góthai herceg és neje, sok arisztokrata és udvari méltóság, köztük Apponyi Lajos gróf udvarnagya, továbbá Széchenyi Gyula gróf a király személye körüli miniszter, Goluchowski gróf közös külügyminiszter, a német és a spanyol nagykövetségek képviselői, több német katonatiszt és a tábornoki kar. A menyasszony nővérei nyoszolólányok voltak. Az esketést Mayer püspök végezte fényes segédlettel. Esküvő után a király kihallgatáson fogadta az új házaspárt.

Delegációs ebédek.

Budapest, május 10. (Saját tudósítónktól.) Széll Kálmán miniszterelnök a delegációk tiszteletére két ebédet ad, a melyeknek elseje már ma szombat délután volt. Ezen ebédekre a közös kormány tagjai, a két delegáció elnöksége, azonkívül az osztrák delegáció részéről a költségvetési bizottság tagjai, a magyar delegáció részéről pedig az albizottságok elnökei és előadói hivatalosak.

Láng Lajos kereskedelmi miniszter bemutatkozása.

Budapest, május 10. Saját tudósítónktól.) Láng Lajos, az ujonnan kinevezett kereskedelemügyi miniszter ma délelőtt tíz órakor fogadta a kereskedelmi miniszterium tisztikarát. A tisztikar zsufolásig megtöltötte a miniszterium nagytermét, sőt egyrésze künn rekedt. A minisztert beléptekor lelkes éljenzéssel fogadták, amelynek csilapultával Nagy Ferencz dr. államtitkár üdvözölte, mire a miniszter hosszabb és igen megleghangu beszédben válaszolt, kifejtve a tisztikar előtt is programját. A fogadtatás a tisztikarnak szakosztályonkénti bemutatkozásával ért véget.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Kinevezések. Plósz Sándor igazságügyminiszter Kovács Antal debreczeni kir. járásbírói irnokot a csikszentmártoni kir. járásbíróshoz telekkönyvvezetővé, Jezerniczky János itélőtáblai irnokot a debreczeni táblához irodatiszté, Czirják István nagykarolyi járásbírói irnokot a debreczeni kir. törvényszékhez nevezte ki.

Kiadó laptulajdonosok:
Dobschorb és Popovits.

2530.
1902. tkv.

Árverés hirdetmény kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Klein Jakab végrehajthatónak Domán Elek gyám elleni végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék a debreczeni kir. járásbíróshoz területén lévő az egyeki 602. sz. jkvben A + 531. hrsz. alatt felvett 21. népsorszámu házas telekre 800 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendelhetvén, annak foganatosítására határidőül 1902. évi június hó 12-ik napjának d. e. 9 órájára kitézetett. Kikiáltási ár, a becár azonban az árverésre kitétt ingatlan szükségességén a kikiáltási áron alul is elfog adatni.

Az árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál Egyek község előjáróságánál és hirdetményi tábláján tekinthetők meg.

Kelt a debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1902. márczius hó 8. napján.

Hegedüs,

kir. törvényszéki bíró.

Déli Jég- és Viszontbiztosító-Társaság magyarországi osztálya

Budapest, Váci-utca 20 szám., az „Adriai biztosító-társulat” házában.

Bárány Lódmániczky Frigyes intéző.

Teljesen befizetett alaptőke 3.000.000 kor.
Tartalékok . . . . . 2.588.964 kor.

E társaság, mely a cs. kir. szab. „Adriai biztosító-társulat” védnöksége alatt alakult, mindennemű terményeket biztosít jégkár ellen és a t. cz. biztosító közönségnek a legelőnyösebben megállapított biztosítási feltételeket nyújtja.

A biztosítási díjak igen jutányosak s a felmerülő károk a leggyorsabban és legpontosabban térítetnek meg.

Biztosítási ajánlatokat elfogadnak és közelebbi felvilágosításokat készségesen adnak az „Adriai biztosító-társulat” magyarországi osztálya, valamint összes vezér-, fő- és kerületi ügynökei.

Vezérügynökség: vezető: Leszkay Ferencz
titkár: Váradi Ignác.

Itt a tavasz!

és vele együtt megérkeztek a legfinomabb és legolcsóbb

szobapadló lakkok

zománcz festékek, vízhatlan butorlakk, Kencze, mindennemű hazai és francia földfestékek, és saját őrlésű olajfestékeink, melyek a nagyérdemű t. közönség becses pártfogását várják

Hazafias tisztelettel:

NEUMANN és WEISZ

diszfaragványok, furnirok és gör-lécek gyári raktára Hatvan-u. 5 Big-nióház.

Kitünő Homoki vegyes fajúbor 1 liter . . . . . 28 kr.
Kitünő Érmelléki Rizling bor 1 liter . . . . . 35 kr.
Kitünő Magyarádi 1898. évi 1 liter . . . . . 40 kr.

A borok valódisága és tisztaságáért kezeséget vállal

Kontsek Géza,

fűszer- és borkereskedő
Debreczen, Kossuth-u.

!!Ujonnan megnyitva!!

Terminus szálló
KARLSBAD.

(kóser) szigoruan vallásos vendéglő. Elegáns nagy étterem, ujonnan berendezett modern lakosztályok, rendelés szerinti konyha, kiváló magyar borok.

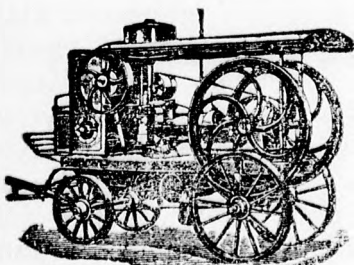
Vallásosságom megbízhatóságáról a legjobb referenciákkal szolgálhatok. Kiváló tisztelettel

Blau S. vendéglős és szállodás.

(Budapestről, Laudon-utca.)

Motorvásárlók

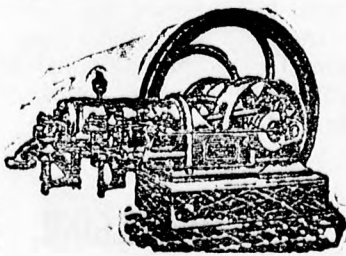
vétel előtt arról szerezzenek meggyőződést, melyik gyártmány a legjobb!

Dredaimmotor-gyár részv.-t.

(ezelőtt HILLE)

gyártja az elismert legjobb benzín és gázmotorokat és benzínkomobilokat. Malinok, takarmány-kamrák, cséplés és minden

más üzemhez kipróbáltan a legelőnyösebb, legegyszerűbb szerkezetű, legtartósabb, legkönnyebb kezelésű és legolcsóbb üzemű gépek. Legelőnyösebb referenciák több évi legkielégítőbb üzemekről rendelkezésre.

Vezérképviselő és mintaraktár: Gellért Ignécz és Társánál

BUDAPEST, VI., Teréz-körút 41. szám (a nyugoti pályaudvar közelében.)

Minden kiállításon és versenyvizgálaton legelső díjakkal kitüntetve!

Debreczeni Tejcsarnok.

Van szerencsém tisztelt vevőimet értesíteni, hogy az eddig Hatvan-utca 70. szám alatt volt

Tejcsarnokomat,

melyben kizárólag a macsi uradalom ösmert tej és tejtermékét tartom készleten, május hó 1-től Arany János-utca 10. sz. házba helyeztem át s azt ezentúl boldogult férjem elhalálása után mint eddig is önállóan és gondosan fogom vezetni.

Midőn a nagyérdemű közönség eddigi szives bizalmáért köszönetemet nyilvánítom, kérem további becses pártfogását.

Tisztelettel

Özv. Viola Edéné.

Debreczeni szőlő és o o o o o o o bortermelő szövetkezet

Telefon 34.

Telefon 34.

BOZÁRJEGYZÉKE

o o o Érvényes 1902. május hó 1-től. o o o

I. ASZTALI BOROK.

1 liter kadarka	60 fillér.
1 " Siller	60 "
1 " Mézes fehér	64 "

II. PECSENYE BOROK.

1 liter Olasz Rizling	68 fillér.
1 " Veltelini	68 "
1 " Ezerjő	80 "

III. CSEMEGE BOROK.

1/2 liter muskotály	60 fill.
1/2 " Fehér burgondi félaszu	1.— kor.
1/2 " Carbenet félaszu	1.20 kor.
1 " 1900 évi vörös félaszu	3.— kor.
1/2 " Aszu	3.— kor.

Üvegekért darabonként külön 16 fillért számítnak fel, melyeket azok visszahozása alkalmával ugyanazon árban visszafogadunk.

DEBRECZENI SZŐLŐ ÉS o o o o o o o o o o o o o BORTERMELO SZÖVETKEZET.

Simonffy-utca 2. szám. Városi bérház.

Az ireda vasárnaponként délután 1 órától fél 6 óráig zárva van.

Eddig több mint

10.000,000 koronát

fizettünk ki

osztálysorsjegy-nyeremények fejében.

A most kezdődő húzáshoz ajánljuk

osztálysorsjegyeinket

az alábbi árakon:

egy egész sorsjegy — — —	12.— kor.
egy fél sorsjegy — — —	6.— "
egy negyed sorsjegy — — —	3.— "
egy nyolczad sorsjegy — — —	150 "

!Pontos kiszolgálás!

!! Teljes titoktartásnyerés esetén!!

MERKUR BANK

Budapest, IV. ker., Váci-utca 37. szám.

WALLA JÓZSEF

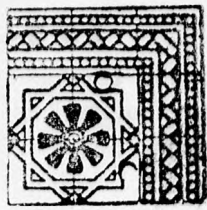
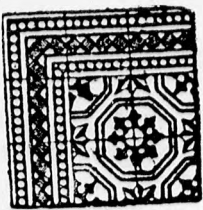
Mozaik

és

czimentárugyára

BUDAPEST,

Rottenbiller-utca 13.

Granit-terazzo,
Betonirozások,
Medenczék,
Csatornázások,
Szökőkutak,
Jászolok,
Fayencze falburkolati lapok,
Aszfalt-tető és elszigetelő lemezek,
Keramik-lap.

Mozaik-lap a la Mettlach,
Marvány Mozaik-lap,
Cement-lap,
Menyezeti-nádszövet,
Tűzálló téglák,
Portland Czement,
Roman Czement,
Terracotta-árak,

Stoosz-fürdő.

(Abauj-Torna m.) Elsőrangú klimatikus gyógyhely és hidegvíz-gyógyintézet, Stoosz bányavárostól negyedórnyira, egy minden oldalról fenyvesekkel borított, hegyek által védett s csakis délnek nyílt völgyben fekszik, 650 méternyire a tenger színe felett, fenyves közepette, különösen kedvező tavaszi és őszi időjárással. Hidegvíz-gyógyászati, tejkúra, fenyőfürdők, massage és villamos gyógykezeléssel. Az enyhe éghajlat, dus fenyvesek, az ózondus, pormentes levegő, a hegyi források nagy száma és az északról zárt, különben magas földrajzi fekvése folytán hazánk elsőrangú klimatikus gyógyhelyei közé méltán sorozható. A betegségek nagy csoportjából, melyeknél a észszerűen alkalmazott hidegvízgyógyászati által felelté kedvező eredmények éretnek el, a következőket soroljuk fel: az idegességnél, különösen túlfeszített munkálkodás után ideggyengeség, idegfájdalmak, ideges szívdobogás, göresök, álmatlanság, méhszenv, hűdések és bénulások eseteiben. Nemkülönböztetve vérszegénység, sápkór, görvélkór, vértódulások, kezdődő tüdővész, elkövéredés, étvágytalanság, gyomor- és bélhurut eseteiben. Szobaárak naponként: 1-20 kor., 2 k. és 3-60 kor. között változnak. Jó magyar konyha vezetteik és rendkívül olcsó ételmezési árak mellett az ellátás kitünő. Fürdőévad: május 15-től szeptember 15-ig. Vasuti állomás Meezenzéli és Szomolnokhutta; mindkét állomásról a fürdőbe miúton, ötnegyed óra alatt juthatni el, a fürdő kényelmes kocsijáin. A gölniczvölgyi vasuti vonal regényes völgyön vezet ugyan Szomolnokhuttáig, mindazonáltal, miután kétszer át kell szállni, a kassa-meezenzéli vonal, melyen Kassától Meezenzélig közvetlen kocsi járnak, kényelmesebb. — Gyógyeszközök: 1. a hidegvízgyógyászati minden alakja, megfelelőleg a beteg testi erejének és egyéniségének; 2. villamosítás; 3. massage; 4. fenyő-fürdők; 5. rendszeres tejkúra. Gyógyszerek és ásványvizek szükség esetén rendszeresen szolgáltatnak. Fürdőorvos: dr. Czifrusz Dezső; egészségügyi tanácsos, Abauj-Torna vármegye tb. tiszti főorvosa, a Ferenc József-rend lovagja. Telen gyakorlóorvos. San-Remóban (téli klimatikus gyógyhely Olaszországban) és egy segédorvos. A fürdőorvos díjai: 1. az első orvosi tanácskozás alkalmával személyenként fizetendő 10 kor.; 2. villamosításért ülésenként 2 kor.; 3. massageért ülésenként 2 korona. Fürdővendéglős Molnár Sándor, a ki kitünő konyhája által eddig is a fürdővendégek általános megelégedését érdemelte ki. Fürdőárak: 1. 1 hideg fürdő, 1 fél-, 1 ülőfürdő, fehérművel együtt 60 fillér. 2. 1 zuhanyfürdő, egyszeri ledörzsölés, egyszeri lemosás fehérművel 50 fillér; 3. Prisznitz-öv használat, 1 lábfürdő fehérművel 40 fillér; 4. 1 bepakolás, ledörzsölés vagy fürdővel és fehérművel 80 fillér; 5. az izzasztó-szekrény egyszeri használata, zuhanyfürdővel és fehérművel 1 kor.; 6. az izzasztó-szekrény egyszeri használata, zuhany- és félfürdővel és fehérművel 1-20 kor.; 7. 1 meleg fürdő ezin-kádban, fehérművel 80 fill.; 8. 1 fenyő-fürdő fehérművel 1-20 kor.; 9. a "Winternitz"-féle készülékek egyszeri használata 40 fillér. Az összes fürdőjegyek a fürdő irodájában előre váltandók. A fürdő szolgál heti díja, ha a vendég naponta két műveletnél veszi őket igénybe, 1 korona, kettőnél több művelet után pedig hetenként 2 korona. — Gyógydíj. Minden fürdővendég, a ki a fürdőben hat napon túl tartózkodik, e czimen az egész időnyre előre 6 koronát fizet. Három vagy több tagból álló családok csak két személy után fizetik e díjat. E díj a fürdő szépítésére, új sétautak készítésére és a hírlapok előfizetésére lesz fordítva. — Zenedíj. Azon idő alatt, a mig a fürdőben zenekar működik, minden fürdővendég hetenként 2 koronát fizet. Három vagy több tagból álló családok csak két személy után fizetik e díjat. — Kocsi-árak. A.-Meezenzéli vagy szomolnok-huttai állomásról: 1 fedett hintó, 1-2 könnyű kizitáská feltehető (nagy podgyász teljesen kizárva) egy személy után 6 korona, két vagy több személy után 7 korona, 1 podgyász-szekér 6 korona. 114. sz.

Tusnád-fürdőn

a Székely föld leglátogatottabb fürdőjében van az

Ida-villa.

A vasuti állomástól 5 percznyire, gyönyörű kilátással az Olt völgyére, fenyves közepén, világos száraz szobák kényelmes butorokkal, külön konyha berendezéssel. Értekezhetni helyben Katz Idával Kosuth-u. 24.

Griczmann Gyula

orthopéd czipész.

Fiacz-utca 11. szám (Bika-szálloda mellett.)

Ajánlja magát mindenféle orthopéd munkáknak és czipő különlegeségeknél elkészítésére. Felhívja a merev és hajlékony ludtaluaknak, különösen a pinczerek és kereskedőknek, valamint egyéb lábbetegségbenszenvedőknek figyelmét, helybeli jeles orvosok által is elismert és kitűnőnek talált

orthopéd czipő készítményeire,

melyek a beteg lábra fejtetlen gyógyhatásuak s felette kényelmesek és könnyűek.

Mérték utáni megrendelések a legdivatosabb és legpontosabb kivitelben!

Nagyerdei fürdő és vizgyógytelep Debreczenben.

Speczialis ásványfürdők!

Hidegvizgyógyintézet!

A nagyerdei fürdőtelepen létesített és a modern orvostudomány legújabb eszközeivel felszerelt vizgyógyintézet f. hó 11-től kezdve a t. közönség rendelkezésére áll. — A vizgyógyintézetben állandó orvosi felügyelet és ugy a női, mint a férfi osztályon ügyes, gyakorlott személyzet van alkalmazásban. Orvosi rendelés a telepen d. e. 7—8 és 10—11, d. u. 5—6-ig.

A fürdőgyógymód naponta kétszer eszközölhető, és pedig:
férfiak részére: reggel fél 6-tól fél 9-ig; délután fél 5-től 8-ig.
nők " " fél 9-től 12-ig; " 1-től fél 5-ig.

Legújabb vizgyógymódok: massage, bepakolás, villanyozás stb.

Egy heti fürdő ára 6 frt.

A telepen állandóan kaphatók: mór, vaslap, vas, jódfenyő, sos és kenes iszapfürdők a legkülönfélébb betegségek ellen!

Az ujonan berendezett és átalakított gőzfürdő nyitva — nők részére: hetfőn, szerdán, pénteken — férfiaknak: a többi napokon.
Jutányos árak és bérletrendszer! Telefon sz. 50.

A legjobb arczszépítőszert a

SERAIL-ARCZENŐCS,

mely az arczot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan. } Kitűnő toillet szappanok a
Epe-szappan. } o kenőcs használatához o
Serail-crème. nappali használatra. =

Serail-puder. Kiváló finom arczpor három színben, fehér, rózsás és créme 1 doboz ára 1 korona.

Serail-szajviz. A legjobb szajviz.

Főraktár: Dr. Rothschnak V. Emil, Mihalevits Jenő, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközy László, Balázs Ödön gyógyszerész uraknál, valamint Jóna és Jóna urak droguariájában.

Kapható továbbá a készítőnél: ROZSNYAI MÁTYÁS gyógyszerészárában, Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerészárában.

Egy tégely ára 1 kor. 40 fillér.

Egy kis tégely ára 70 fillér.

= ELITE = FÉNYIRDA

Piacz-utca 81. Bank-palotával szemben.

A legkényelmesebben berendezve!

Elsőrangú kivitel! Legolcsóbb árak! Legszebb képek! Legtartósabb képek!

Mindennemű felvételek — házonkívül is — eszközöltetnek.

Photo-Email-, Platin- és Pigment-képek.

Életnagyságu Platin-kép 12 koronától.

GYÁRI RAKTÁR

fényképezési cikkekben

Szak és Amateur fényképezés részére.

Nagy választék fényképezőgépekből 5 koronától feljebb.

Minden Amateur, ki egy gépet vesz, szakszerű oktatásban részesül, ingyen.

Fényképek kidolgozása elvállaltatik. Sötét kamra rendelkezésre áll a t. cz. Amateur urak részére.

APRÓ HIRDETESEK

Minden apró hirdetés, a mely 10 szót tartalmaz, e rovatban husz fillérért lesz közzétéve: Minden további szó közzétételéért 4 fillérért eszközöljük. Vidéki tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a levélbélyeg a válasza beküldetik. Vidékiek az utalvány szelvényére is rávezethetik a hirdetéseket.

<p>A KI eladni vagy venni kíván</p> <p>butort földet bort szőlőt üzletet házat stb. szobaleányra szolgállóra kocsisra házmesterre háztartásra nevelőre</p>	<p>házat lakást stb. adja fel hirdetését a „SZABADSÁG” kiadóhivatalánál.</p> <p>Ház eladó Batthyányi-utca 11. szám alatt 15000 forintért.</p> <p>Legalkalmasab ajándék egy fényképező kamra. Kellemes szórakozás és</p>	<p>hasznos időtöltés. Ingyen- oktatás és utasítás. Tes- sék árlapot kéri</p> <p>Komáromi József fényké- pészeti szakületéből Deb- reczen, Piacz 12.</p>	<p>Nyaráló eladó sétakertben 600 négyszög- öl területtel 4000 forintért. Értekezhetni a kiadóhiva- lunkban.</p> <p>BUTOR. Teljesen új díófa ebédlő, hálószoba és egy fényke- pezett szoba berendezés- tányosan eladó. Megte- kinthető folyó hó 14- és 15-én, Hatvan-utca Big- nió-ház földszint.</p>	<p>Vaj, naponta friss kilója 1 frt. 20 kr-ért kapható DEUTSCH LAJOS fűszer kereskedésében Piacz-u. 38.</p> <p>Martinkán négy nyilas szálló nagy- pajtával együtt eladó Czím a kiadó hivatalban</p>	<p>Ujléai különféle Ó-bor 80 hektoliter eladó Szabó Lajosnál Péterfia-utca 81.</p> <p>Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Csapó-utca 9.</p>
---	--	--	--	---	--

Megérkeztek!

A legszebb tavaszi újdonságok
női divatszövetekben
Bluz selymekben,
Tennis, chiné és
De laine szövetekben,
napernyőkben.
Szabó Lajos fiai
üzégnel,
Debreczen — Rózsater.

**A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.**

Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált háziszser, a mely
már több mint 33 év óta meg-
bizható bedörzsölésül alkalmaztatik
köszvénynél, csúznál és megbüléseknél.
Intés. Silányabb utáztatok miatt
bevásárláskor óvatosak le-
gyünk és csakis eredeti üvegeket
dobozokbana „Horgony” védjeggyel
és a „Richter” cégjegyzéssel fogad-
junk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k.
árban a legtöbb gyógyszerárban
kapható. Főraktár: **Török József**
gyógyszeresznél Budapesten.
Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

A legujabb

női ruhaszövetek, delain, batist,
zephir és mindenféle mosó ruha
kelmé

óriási választékban
rakarra érkeztek

Donogán és Somossy
Kunz József és Társa utódai
czégnél Kistemplom-bazár.

Békés Lajos

kalapos műhelye,
o o Piacz-utca, Dr. Ujfalussy-ház. o o

Mindennemű férfi kalapok készítését,
valamint férfi és női kalapok átala-
kítását, gyorsan és a legjobb kivi-
telben eszközli.

FÉLIX GYÓGY-FÜRDŐ

Nagyvárad közvetlen közelében, vasúti állomás.

Kényelmes közlekedés. Vasuton Nagyváradtól fél, kocsii 3/4 órai távban. Május—augus-
tus hónapokban naponta 10, vasárnap- és ünnepnapokon 14 vonat közlekedik Nagyváradal. Az új
vasúti állomás közvetlen a fürdőtelep mellett van.

Az európai hírv 49 C. meleg termézetes hévíz javalva van: az izületek
és izmok csuzos bántalmainál, idült s különösen savas izületi loboknál, csonttörések
és különösen visszaradt vastagodásoknál, köszvénynél és annak különböző alakjainál,
idegbajoknál, melyek rhenmatikus alapon keletkeztek (i chiásnál); különös borbajok-
nál, végre női bajoknál; belsőleg: heveny és idült gyomorbántalmak, májbajok és
vesekövek eseteiben. Allandó fürdőorvos: dr. Matolay Károly.

A különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák napi ára 80 krtól 3 forint.
között vltakozik. Gyógyterem (Cursalon) hirlapokkal és tekeasztallpl. Terraszok szép kilátással.
Éttermek, sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő őserdőben. Az erdőben jó tekepálya.
Hat tükörfürdő, család- és kádfürdőkön kívül mörfürdők is vannak áendszeresítve.

Allandó kitünő zenekar. — Telefon összeköttetés Nagyváradal.

Bz elegánsul berendezett lakoszobák, kád- és tükörfürdők, továbbá a Félix-fürdő el-
ismert jó konyhája és pinczéje készen várja a legkülönbözőbb igényü vendékeket. — Gyors és
pontos kiszolgálás és mérsékelt ár által igyekezni fogok t. vendégeimet teljesen kielégíteni

Kiváló tisztelettel: **Kernáts János**, bérle.

Hölgyek figyelmébe!!!
1902. Márczius hó 27-től

RÓZSA LAJOS

csász. kir. udvari szállító czégektől érkezett
több mint 1000 drb. remekül diszitett
Női kalapokból
KIÁLLITÁST RENDEZ

Debreczen, nyomtatott Dobschorb és Popovits könyvnyomdájában.